

18 Δεκεμβρίου 2014

Το κάπνισμα και ο ρόλος των θρησκειών

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Το πρόβλημα του καπνίσματος είναι σύνθετο και πολυδιάστατο. Δεν υπάρχει πλέον καμία αμφιβολία για τις αρνητικές συνέπειες που προκαλεί το κάπνισμα στον οργανισμό. Η ζωή είναι δώρο θεού και ως τέτοια πρέπει

να διαφυλαχθεί και να προστατευθεί. Η Εκκλησία πρέπει και μπορεί να διαδραματίσει ένα σημαντικό ρόλο στην αλλαγή της παγκόσμιας στάσης απέναντι στο κάπνισμα. Είναι αυτή που ενδιαφέρεται για την ακεραιότητα και την ευημερία των πιστών της αλλά και ολόκληρου του κόσμου.

Πρέπει να υπάρξει κινητοποίηση των Εκκλησιών για την προώθηση της υγείας όπως ενημέρωση των νέων για τις επιπτώσεις του καπνίσματος σε κοινωνικό, ατομικό και οικονομικό επίπεδο, προβολή των επίσημων θέσεων της μέσα από επιτροπές, συμβούλια και μέσα μαζικής ενημέρωσης, συνεργασία με φορείς υγείας, προβολή των θεολογικών αξιών και παροχή συμβουλευτικής και βοήθειας για όσους επιθυμούν να κόψουν το κάπνισμα.

Όλες οι θρησκείες έχουν τη δυνατότητα να αναδείξουν και να επισημάνουν τις αρνητικές συνέπειες του καπνού ακόμα και να ασκήσουν επιρροή στους πιστούς ώστε να τους απαγορέψουν τη χρήση του. Σε πολλές χώρες η θρησκεία διαδραματίζει βασικό ρόλο στην προώθηση ενός υγιεινού τρόπου ζωής. Σε γενικές γραμμές οι περισσότερες θρησκείες τάσσονται κατά του καπνίσματος.

Παραδείγματος χάρη, παρόλο που οι περισσότεροι Βουδιστές δεν πιστεύουν ότι το κάπνισμα έρχεται σε αντίθεση με τον πέμπτο κανόνα, που απαγορεύει τη χρήση ουσιών που αλλοιώνουν τη συνείδηση, αναφέρουν ότι δεν είναι σκόπιμο να γίνεται. Η ισλαμική θρησκεία έχει τοποθετηθεί πολλές φορές κατά του καπνίσματος. Παρόλα αυτά στα περισσότερα μουσουλμανικά κράτη η πλειοψηφία καπνίζει. Η λύση που προτείνουν οι υπεύθυνοι είναι να αντιπαραθέσουν τους κανόνες, τις αρχές και τις αξίες του Ισλάμ απέναντι στο κάπνισμα^[1].

Η 12η παγκόσμια διάσκεψη για το κάπνισμα και την υγεία που πραγματοποιήθηκε στο Ελσίνκι της Φινλανδίας τον Αύγουστο του 2003 έκλεισε με μια κεντρική ομιλία σχετικά με το ρόλο της θρησκείας στον έλεγχο του καπνίσματος. Το σκεπτικό για το ρόλο που παίζει η θρησκεία, καθώς και παραδείγματα των δραστηριοτήτων της και των δεδομένων σχετικά με τον αντίκτυπό της, παρουσιάστηκαν στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και συνοψίζονται σε ένα άρθρο. Η θρησκεία μπορεί να διαδραματίσει ρόλο στην υγεία και να επηρεάσει συμπεριφορές και αντιλήψεις.

Είναι δύσκολο να διατυπωθεί μια συσχέτιση μεταξύ καπνίσματος και θρησκείας, παρά μόνο παρατηρήσεις. Υπάρχουν αναφορές που παρουσιάζουν ότι σε άτομα θρήσκα, από διάφορες θρησκείες, παρατηρούνται χαμηλά ποσοστά χρήσης καπνού αλλά αυτό δεν είναι απόλυτο ότι υπάρχει κάποια συσχέτιση. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός αναφορών σχετικά με τη δημόσια παρέμβαση της θρησκείας στη βελτίωση της υγείας. Το αυξανόμενο ενδιαφέρον για την επίδραση της θρησκείας στην υγεία οδήγησε στη δημιουργία συναφών μαθημάτων σε σχολές ιατρικής και

θεολογίας.

Η θρησκεία δεν μπορεί να παραγκωνίζεται γιατί είναι μια σημαντική συνιστώσα της κοινωνικής δομής. Τα ηθικά ζητήματα που προκύπτουν έχουν να κάνουν με το γεγονός ότι η θρησκεία δεν ανήκει στον τομέα της υγείας και άρα δεν έχει τις απαραίτητες γνώσεις. Επίσης θέλουν να αποφευχθεί η ταύτιση μη τήρησης των θρησκευτικών εντολών με την ύπαρξη προβλημάτων υγείας. Να μη δημιουργηθούν αισθήματα ενοχής και ευθύνης. Δεν υπάρχει συναίνεση στους κόλπους της δημόσιας υγείας σχετικά με τη χρήση ή μη της θρησκείας σε προληπτικές παρεμβάσεις.

Επειδή η θρησκεία παραμένει ένα θέμα που διχάζει, το ζήτημα πρέπει να αντιμετωπιστεί με προσοχή. Προφανώς, οι θρησκευτικές πρακτικές και η πίστη του κοινού πρέπει να γίνονται σεβαστές. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας δε θα πρέπει να παραμελεί να λαμβάνει υπόψη στις πολιτικές του, τη θρησκεία. Ένα άλλο ζήτημα προς συζήτηση είναι το πλήθος των θρησκειών και ο κατακερματισμός των προγραμμάτων σε επίπεδο περιφέρειας[2].

Σημειώσεις

[1] *Extracted from Alcoholism and drug addiction: challenges to the church, a consultation document affirmed by the Central Committee of the WCC in September 1995.* TITLE «Contact, a publication of the world council of churches-tobacco, a global problem requires a global response» No 168, January-March 2000.

[2] *Policy and Practice, «Religion-based tobacco control interventions: how should», WHO.*

Παρατήρηση: Η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ συνεχίζει την παρουσίαση – υπό τη μορφή σειράς άρθρων – της διπλωματικής εργασίας "Η Βιοηθική Θεώρηση της Προληπτικής Ιατρικής" που εκπόνησε η θεολόγος Δήμητρα Μπότσαρη υπό την επίβλεψη του καθηγητή π. Βασίλειου Καλλιακμάνη, στη θεολογική σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.